

UDENRIGSMINISTERIET
Center for Europa og Nordamerika

EKN, sagsnr: 2016-11811
Den 28. september 2016

Ekstraordinært rådsmøde (udenrigsanliggender - handel) den 18. oktober 2016

SAMLENOTAT

1. EU/Canada-frihandelsaftale (CETA)..... 2

1. EU/Canada-frihandelsaftale (CETA)

KOM (2016) 0443, 0444 og 0470

Revideret notat

1. Resumé

Rådet ventes at skulle tage stilling til forslagene fra Europa-Kommissionen om hhv. indgåelse, undertegnelse og midlertidig anvendelse af økonomi- og handelsaftalen mellem Canada og EU (CETA), der er færdigforhandlet.

2. Baggrund

EU og Canada indledte i 2009 forhandlinger om en ”Comprehensive Economic and Trade Agreement” (CETA). Forhandlingerne blev afsluttet i august 2014. Efterfølgende har Kommissionen i samarbejde med Canada afsluttet en række tekniske udeståender og gennemført nogle justeringer af kapitlet om investeringsbeskyttelse med henblik på at tilpasse reglerne til den reformerede model, som Kommissionen har foreslået USA i TTIP-forhandlingerne.

Kommissionen har i juli 2016 fremsat forslag til rådsafgørelser om hhv. indgåelse, undertegnelse og midlertidig anvendelse af aftalen. Rådet forventes at tage stilling til afgørelserne, hvorefter aftalen vil kunne undertegnes og herefter anvendes foreløbigt, mens de nationale ratifikationsprocesser pågår.

3. Formål og indhold

Formålet med aftalen er at øge samhandel og investeringer mellem EU og Canada og herved bidrage til at skabe økonomisk vækst. EU er Canadas næststørste samhandelspartner (kun overgået af USA). Canada indtager en 11. plads i EU’s internationale samhandel.

Der er tale om EU's hidtil mest ambitiøse frihandelsaftale. Tolden mellem EU og Canada afskaffes for 99 pct. vedkommende, idet enkelte sensitive landbrugsprodukter dog fortsat gives nogen beskyttelse, herunder i form af toldkvoter. Dertil opnår parterne udvidet adgang til at levere tjenesteydelser på hinandens markeder, herunder på det maritime område, og adgangen til at investere lettes. Med aftalen gives også øget gensidig adgang til markederne for offentlige indkøb.

I forhold til investeringsbeskyttelse etableres en systemisk og organisatorisk reform af tvistbilæggelsesmetoden, så den hidtidige ad hoc voldgiftsmodel – ISDS (investor-state dispute settlement) – afløses af et mere domstolslignende organ – ICS (investment court system) – som herudover indeholder muligheden for at appellere en afgørelse. Aftalen fastslår endvidere staternes ret til at regulere på områder som miljø, sundhed, forbrugerbeskyttelse, arbejdstagerrettigheder mv.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal i henhold til TEUF artikel 207, stk. 3 og jf. artikel 218 godkende den endelige aftale.

5. Nærhedsprincippet

EU har enekompetence på området for den fælles handelspolitik, og det er derfor alene EU, der kan indgå handelsaftaler med tredjelande. Det er på den baggrund regeringens vurdering, at nærhedsprincippet er overholdt, for så vidt angår de handelspolitiske elementer i aftalen.

Der lægges i forslaget op til, at aftalen indgås som en blandet aftale og dermed også vedrører medlemsstaternes kompetenceområder. Eftersom der er tale om en aftale, der omfatter handlen mellem EU og Canada, er det regeringens vurdering, at medlemsstaterne ikke alene kan opfylde formålet, og at nærhedsprincippet også i den forbindelse er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Indgåelsen af en frihandelsaftale forventes at få positive samfundsøkonomiske og erhvervsøkonomiske konsekvenser i form af øget samhandel med deraf afledte effekter som højere vækst, et større beskatningsgrundlag og højere lønninger.

For så vidt angår de statsfinansielle konsekvenser forventes disse hovedsageligt at ske indirekte via EU-budgettet i form af lavere toldindtægter. Dog berøres danske offentlige indtægter også, idet en mindre del af toldprovenuet går til de enkelte medlemslande. Lavere egne indtægter til EU-budgettet vil alt andet lige medføre et højere dansk bidrag. De statsfinansielle virkninger af lavere toldindtægter ventes dog at blive modvirket af øget vækst og beskatningsgrundlag.

I forhold til investeringsbeskyttelse vil det kunne have statsfinansielle konsekvenser for Danmark i form af betaling af erstatning, såfremt en investor skulle få medhold i en sag mod EU eller Danmark.

Frihandelsaftalen forventes ikke umiddelbart at have konsekvenser for miljøet eller beskyttelsesniveauet. Aftalens bestemmelser på området for bæredygtig udvikling kan have positive konsekvenser for miljøet og beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Handelspolitisk Specialudvalg i udvidet kreds, dvs. inklusive erhvervsorganisationer og de faglige organisationer, er blevet hørt i forbindelse med indledning af forhandlingerne og om afdækning af Danmarks offensive og defensive interesser.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er blandt de fleste EU-lande tilfredshed med den ambitiøse aftale. Efter undertegnelse af aftalen skal Europa-Parlamentet give samtykke til aftalen ligesom medlemsstaterne skal ratificere aftalen.

10. Regeringens generelle holdning

Frihandelsaftalen er i Danmarks interesse og et vigtigt led i EU's bestræbelser på at indgå frihandelsaftaler med en række store markeder med deraf følgende forøget vækst i Danmark. Med hensyn til justeringerne i investeringsbeskyttelseskapitlet anses disse for en forbedring af det gamle system. Regeringen støtter derfor disse ændringer.

Fra dansk side finder man, at aftalen skal indgås som en blandet aftale. Regeringen ønsker, at aftalen træder i kraft så hurtigt som muligt.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Udkast til Rådets forhandlingsdirektiver til Kommissionen for en frihandelsaftale blev forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 24. april 2009. Status for forhandlingerne er senest blevet forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 4. maj 2016.